

For at styrke landenes arbejde for **EU-førtiltrædelse** har Danmark indgået aftale med Polen, Estland, Letland og Litauen om et udvidet samarbejde om landenes implementering af EU's miljøregulering. Manglende evne til at gøre dette kan medvirke til, at miljøområdet bliver en barriere for adgang til EU.

I forhold til andre direktivområder skønnes miljødirektiverne at være mere investeringstunge, især inden for byspildevand, affald og kraftværker. Indsatsen vil bl.a. blive koordineret med EU-kommissionen for at undgå overlappende aktiviteter, bedre absorptionsevnen for miljødelen af de kommende EU-strukturfondsmidler til regionen samt skabe øget synergi.

På **vandområdet** skal indsatsen styrkes i regi af den internationale aftale om Østersøen, Helsingforskonventionen. Som en del af denne internationale aftale gennemføres Østersøinvesteringsplanen med en række større investeringer i de østeuropæiske lande for at begrænse forureningen til Østersøen. Landene vil skulle opfylde EU-reguleringen på vandområdet.

På **luftområdet** vil indsatsen for at begrænse den grænseoverskridende luftforurening fortsætte med fokus på investeringer og monitoring. Meget betydelige investeringer i svovl- og kvælstofrensning, samt fjernelse af luftbårne partikler skal gennemføres. På klimaområdet skal man fremover drøfte forskellige samfinansieringsmuligheder til reduktion af drivhusgasserne, primært kuldioxid, men også metan. Større investeringer i energiinfrastruktur m.v. skal gennemføres for at løse de internationale forpligtelser. Indsatsen for at begrænse de ozonlags-nedbrydende stoffer skal fortsættes, med fokus på Rusland, der har verdens største produktionskapacitet. De lande, som har søgt om optagelse i EU, skal implementere en række miljødirektiver på luftområdet, men der vil også være et kraftigt behov i de øvrige lande for at opfylde de internationale regler, som de allerede er internationalt forpligtet til.

På **affaldsområdet** og til oprydning af "fortidens synder" i form af kemikaliedepoter skal der gennemføres en betydelig indsats, for at landene bliver i stand til udvikle sig i en miljøforsvarlig retning. Stort set hele affaldsområdet skal opbygges fra bunden, såfremt man skal implementere en behandling og bortskaffelse, som er på højde med det krævede i EU. Der lægges vægt på det farlige affald, herunder gamle pesticiddepoter. Der skal etableres lossepladser, forbrændingsanlæg og gennemføres en vis grad af genanvendelse for at nå dette resultat.

Industriområdet er kendetegnet ved forældet og dermed meget forurenende produktionsformer. En indsats til at bekæmpe forurening på industriområdet med f.eks. renere teknologi vil blive gennemført i snæver tilknytning til luft-, vand- og affaldsindsatsen, som skal afhjælpe miljøproblemer i industrien. Indsatsen på industriområdet skal ses i snæver sammenhæng med en sektorintegreret miljøindsats på industriområdet.

På **skov- og naturområdet** er det karakteristisk, at Østeuropa har meget store naturværdier i form af intakte eller kun svagt påvirkede økosystemer. Der forekommer et righoldigt dyre- og planteliv med forekomst af mange arter, der er forsvundet eller i dag sjældne og truede i det øvrige Europa. Danmark skal hjælpe landene med at leve op til internationale konventioner og reguleringer på naturområdet, såsom Konventionen om biodiversitet og Ramsar-konventionen om vådområder, samt EU-reguleringen på naturområdet. Der skal desuden sættes på en regional tilgang til bæredygtigt skovbrug.

Til styrkelse af **institutionsopbygning og uddannelse** hos f.eks. miljømyndigheder, organisationer og miljøbevægelser skal der ligeledes gennemføres en indsats. Med et fremtidigt EU-medlemskab står landene over for at skulle gennemføre en meget betydelig institutionel opbygning af miljøområdet til både regulering, implementering og monitoring af miljøindsatsen. I Rusland vil der ligeledes skulle bidrages fra dansk side med styrkelse af det institutionelle område. Endvidere skal miljøbevægelser støttes i et vist omfang. Aktiviteter, der fremmer offentlighedens deltagelse, vil fremover blive prioriteret højere. Med vedtagelsen af en Europæisk konvention om borgernes miljørettigheder i juni 1998 i Århus vil grundlaget være til stede for en mere aktiv tilgang til området. Hermed vil den folkelige deltagelse få et løft på miljøområdet i Østersøregionen. Dette vil samtidig kunne styrke demokratiet i modtagerlandene.

Der er ikke på nuværende tidspunkt taget endelig stilling til fordelingen af midlerne mellem Østersø-landene og mellem faglige indsatsområder i 1999, da dette beror på nærmere drøftelser mel-